

Maatschappelijke analyse: betaalbaarheid van de zorg

Bij de beantwoording van de vragen 27 tot en met 40 maak je gebruik van de teksten 1 tot met 5 en de cartoon in het bronnenboekje.

Inleiding

Iedere Nederlander van 18 jaar en ouder is verplicht om een ziektekostenverzekering af te sluiten, de zogenaamde zorgverzekering. Voor die zorgverzekering moet premie betaald worden. In 2020 was die ongeveer 120 euro per persoon per maand. Met deze verzekering heb je recht op vergoedingen uit het basispakket.

De overheid bepaalt welke zorg er in het basispakket komt. Elk jaar wordt het basispakket een beetje veranderd: er gaan bijvoorbeeld bepaalde medicijnen uit en andere komen er juist in.

Iedere verzekerde moet de eerste 385 euro per jaar aan zorgkosten zelf betalen. Dit heet het eigen risico. Een bezoek aan de huisarts valt niet onder het eigen risico.

De premie die verzekerden betalen voor de zorg is lager dan de kosten voor de zorg. Er wordt door de overheid meer geld voor de zorg uitgegeven dan dat er binnenkomt. Die kosten worden per jaar hoger.

Lees tekst 1.

- 2p 27 De betaalbaarheid van de zorg is een maatschappelijk vraagstuk. Een maatschappelijk vraagstuk heeft een aantal kenmerken. Een van de kenmerken van een maatschappelijk vraagstuk is dat het vraagstuk kan worden opgelost door gezamenlijke actie of door de politiek.
- Noem **twee** citaten uit tekst 1 waaruit blijkt dat dit kenmerk van toepassing is.

Doe het zo: neem het onderstaande over en vul het antwoord aan.

citaat 1 ...

citaat 2 ...

Zie tekst 1.

- 4p 28 In tekst 1 worden verschillende groepen genoemd die bij dit maatschappelijk vraagstuk betrokken zijn. Twee daarvan zijn bedrijven en patiënten. Deze twee groepen hebben belangen.

→ Noem van deze twee groepen een belang dat zij hebben.

Noem van deze twee groepen een machtsmiddel dat zij gebruiken om voor hun belangen op te komen.

Noem een zin die past bij dit machtsmiddel.

Gebruik informatie uit tekst 1.

Doe het zo: neem het onderstaande over en vul het antwoord aan.

Een belang van bedrijven is ...

Een machtsmiddel van bedrijven is ...

Een zin uit de tekst die past bij dit machtsmiddel is ...

en

Een belang van patiënten is ...

Een machtsmiddel van patiënten is ...

Een zin uit de tekst die past bij dit machtsmiddel is ...

Zie tekst 1.

- 2p 29 Het politieke besluitvormingsproces bestaat uit een aantal fasen. Een van die fasen in het politieke besluitvormingsproces is terugkoppeling.

→ Leg uit wat er met terugkoppeling in het politieke

besluitvormingsproces wordt bedoeld. Geef aan hoe in tekst 1 terugkoppeling te herkennen is.

Doe het zo: neem het onderstaande over en vul het antwoord aan.

Terugkoppeling betekent ...

Terugkoppeling is te herkennen in tekst 1, want ...

Lees tekst 2.

- 2p 30 Tekst 2 is een artikel dat gepubliceerd is in dagblad De Gelderlander. Twee criteria om tot publicatie van een artikel over te gaan zijn de doelgroep van het medium en de actualiteit.

→ Noem **drie andere** criteria die media kunnen hebben om tot publicatie van nieuwsberichten over te gaan.

Zie tekst 2.

- 2p 31 Een van de invalshoeken van maatschappijkunde is de veranderings- en vergelijkende invalshoek. Deze invalshoek is te herkennen in tekst 2.

→ Noem **twee** politieke beslissingen uit tekst 2 die hebben geleid tot veranderingen in gedrag bij mensen die zorg nodig hebben.

Doe het zo: neem het onderstaande over en vul het antwoord aan.

Die twee politieke beslissingen zijn:

1 ...

2 ...

Lees tekst 3.

- 2p **32** Volgens tekst 3 heeft Vertex het politieke besluitvormingsproces proberen te beïnvloeden.

Het bedrijf heeft dat door middel van lobbyen gedaan.

Vertex, zo blijkt uit tekst 3, heeft Tweede Kamerleden benaderd om druk uit te oefenen op de minister.

→ Geef een voorbeeld uit tekst 3 waaruit blijkt dat Vertex niet alleen politieke besluitvormers heeft benaderd, maar ook bij andere groepen gelobbyd heeft. Leg uit hoe die andere groepen ook het politieke besluitvormingsproces kunnen beïnvloeden.

Doe het zo: neem het onderstaande over en vul het antwoord aan.

Vertex heeft gelobbyd bij ... en die kunnen het politieke besluitvormingsproces ook beïnvloeden door ...

Zie tekst 3.

- 1p **33** Een maatschappelijk vraagstuk kan op verschillende manieren bekeken worden. Dit worden de invalshoeken van maatschappijkunde genoemd. Welke invalshoek van maatschappijkunde past bij het nemen van besluiten van de minister?

- A de politiek-juridische invalshoek
- B de sociaal-culturele invalshoek
- C de sociaal-economische invalshoek
- D de veranderings- en vergelijkende invalshoek

Zie tekst 3.

- 1p **34** In tekst 3 staat dat minister Schippers besloten heeft het medicijn Orkambi in het basispakket op te nemen. Inmiddels is zij opgevolgd door een nieuwe minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Stel dat er vragen gesteld gaan worden in de Tweede Kamer over haar beslissing.

Wie moet de vragen uit de Tweede Kamer beantwoorden?

- A De minister-president, want die is verantwoordelijk voor alle ministers in zijn kabinet.
- B De nieuwe minister van Volksgezondheid, want die is verantwoordelijk voor het gevoerde beleid.
- C De voorzitter van de Tweede Kamer, want die neemt de taak van de minister over.
- D Oud-minister Schippers zelf, want zij blijft verantwoordelijk.

Lees tekst 4.

- 1p 35 Een van de mogelijkheden om de kosten in de zorg betaalbaar te houden is voorkomen dat mensen ziek worden. De overheidscampagne uit tekst 4 wil het gedrag van mensen veranderen. Het doel is het aanpassen van de leefstijl.

Er zijn verschillende theorieën over de beïnvloeding van mensen door de media.

→ Zal volgens de selectieve perceptietheorie deze campagne wel of geen effect hebben? Leg je antwoord uit.

Doe het zo: neem het onderstaande over, vul wel of geen in en vul het antwoord aan.

Volgens de selectieve perceptietheorie zal de campagne ... effect hebben, want ...

Zie tekst 4.

- 1p 36 De overheid voert campagnes om burgers te informeren over haar beleid, maar ook om het gedrag van burgers te beïnvloeden. Media hebben een aantal functies.

Welke functie van de massamedia moet worden vervuld om de campagne uit tekst 4 succesvol te maken?

- A de amusementsfunctie
- B de controlefunctie
- C de socialiserende functie
- D de waakhondfunctie

Lees tekst 5.

- 1p 37 Uit tekst 5 blijkt dat er een verband bestaat tussen de maatschappelijke positie van bepaalde groepen en het hebben van een gezonde of ongezonde leefstijl.

De leefstijl van burgers wordt bepaald door een aantal factoren. Een van die factoren is het inkomen.

→ Noem nog **twee andere** factoren uit tekst 5 die invloed hebben op het hebben van een gezonde leefstijl.

Doe het zo: neem het onderstaande over en vul het antwoord aan.

Twee andere factoren die van invloed zijn op het hebben van een gezonde leefstijl uit tekst 5 zijn ... en ...

Let op: de laatste vragen van dit examen staan op de volgende pagina.

Bekijk de cartoon.

- 2p **38** De media hebben bepaalde functies. Een van die functies is de amuserende functie.
→ Welke andere functie van de media is te herkennen in de cartoon? Leg je antwoord uit.
Doe het zo: neem het onderstaande over en vul het antwoord aan.
In de cartoon is de ... functie te herkennen, want ...

Bekijk de cartoon.

Zie tekst 1 tot en met 5.

- 1p **39** In de cartoon geeft de cartoonist aan dat sommige mensen dit stelsel niet eerlijk vinden. In de cartoon wordt de waarde die aan de basis ligt van het Nederlandse zorgstelsel ter discussie gesteld.
→ Wat is de waarde die aan de basis ligt van het Nederlandse zorgstelsel? In welke tekst wordt die waarde genoemd?
Doe het zo: neem het onderstaande over en vul het antwoord aan.
De waarde is ...
en die wordt genoemd in tekst ...

- 2p **40** De media spelen een belangrijke rol bij het geven van informatie over bepaalde onderwerpen. Ze moeten zo objectief mogelijk nieuws verstrekken. Een van de criteria voor objectieve nieuwsverstrekking is het controleren van feiten via een andere bron.
→ Noem de **twee andere** criteria waaraan een objectieve bron te herkennen is.
Doe het zo: neem het onderstaande over en vul het antwoord aan.
criterium 1 ...
criterium 2 ...

Bronvermelding

Een opsomming van de in dit examen gebruikte bronnen, zoals teksten en afbeeldingen, is te vinden in het bij dit examen behorende correctievoorschrift, dat na afloop van het examen wordt gepubliceerd.